



ที่ สธ ๐๔๒๗.๔/๑๗๗๘

กระทรวงสาธารณสุข  
ถนนติวนันท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๓/๑๖๒๖๑ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙  
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓/๑๖๕๑๒  
ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี	จำนวน ๑๒๐ ชุด
๒. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ....	จำนวน ๑๒๐ ชุด
๓. แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาซึ่งอาศัยอำนาจตามร่างพระราชบัญญัติ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ....	จำนวน ๑๒๐ ชุด
๔. สำเนาคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ ๖๕๒/๒๕๕๙	
ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙	จำนวน ๑๒๐ ชุด
๕. มาตรการและแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ กรณีที่อาจได้รับผลกระทบจาก การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ....	จำนวน ๑๒๐ ชุด
๖. สรุปรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณามาตรการช่วยเหลือ เกษตรกรชาวไร่ยาสูบกรณีที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ	จำนวน ๑๒๐ ฉบับ
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๔/๓๔๗๖ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๙	จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่องร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ....  
มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการว่าด้วย  
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔ (๒) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนดและ  
มาตรา ๔ (๓) เรื่องที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย)  
กำกับการบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุขได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

### ๑. เรื่องเดิม

กระทรวงสาธารณสุข เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี  
และคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์

ยาสูบ ...

ยาสูบ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ และให้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้นำความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นที่ขัดกับกฎหมายอื่นไปปรับแก้ไขในร่างพระราชบัญญัติตั้งกล่าวด้วย ประกอบกับสำนักเลขานุการคณะกรรมการจะมีหน้าที่ให้กระทรวงสาธารณสุขแจ้งยืนยันการเสนอว่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... พร้อมรายงานผลการดำเนินการขอจดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และจัดทำแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลา รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๑

### **๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ**

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการตรวจพิจารณา โดยนำความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อเสนอแนะจากตัวแทนเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ สมาคมการค้ายาสูบไทย และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ไปปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง และกระทรวงพาณิชย์ ได้ยืนยันให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

### **๑.๒ มติคณะกรรมการหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง**

คณะกรรมการมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ให้กระทรวงสาธารณสุขประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเสนอจดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พร้อมทั้งให้กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อกำหนดมาตรการเยียวยาและบรรเทาผลกระทบแก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกใบยาสูบ แล้วเสนอคณะกรรมการรับทราบ

## **๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ**

เพื่อรายงานผลการดำเนินการเสนอจดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และเสนอมาตรการและแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ กรณีที่อาจได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ต่อคณะกรรมการ ตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ รวมทั้งรายงานการดำเนินการตามข้อสั่งการในหนังสือที่อ้างถึง ซึ่งสำนักเลขานุการคณะกรรมการแจ้งยืนยันการเสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... พร้อมรายงานผลการดำเนินการขอจดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และจัดทำแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง และกรอบระยะเวลา ซึ่งอาศัยอำนาจตามร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... โดยเรื่องดังกล่าว เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาตามพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด และมาตรา ๔ (๑) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด และมาตรา ๔ (๓) เรื่องที่คณะกรรมการรับทราบ ให้เสนอคณะกรรมการ

### **๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง**

ไม่มี

## **๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย**

กระทรวงสาธารณสุข เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ นำเนื้อหา ...

๔.๑ นำเนื้อหาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มารวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังประการให้สอดคล้องกับกรอบอนุสัญญาว่าด้วยควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (WHO Framework Convention on Tobacco Control) ซึ่งมีประตีกนี้แก้ไขเพิ่มเติม เช่น

(๑) ปรับปรุงนิยาม “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” ให้ครอบคลุมไปถึงผลิตภัณฑ์ที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ เช่น มอร์กุ่ มอร์กุไฟฟ้า บุหรี่อิเล็กทรอนิกส์

(๒) เพิ่มเติมนิยาม “สื่อสารการตลาด” ให้ครอบคลุมไปถึงการส่งเสริมการขาย การแสดงณ จุดขาย (Point of Sale) การขายโดยการใช้บุคคล (พริตตี้) การสร้างภาพลักษณ์ เป็นต้น

(๓) เพิ่มเติมนิยาม “ฉลาก” ให้ครอบคลุมการแสดงฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบทุกรูปแบบ และเพื่อให้มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก

(๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบจังหวัด และคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบกรุงเทพมหานคร

(๕) กำหนดอายุขันต่ำของผู้ที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ จากเดิมอายุ ๑๙ ปี เป็นอายุ ๒๐ ปี

(๖) เพิ่มข้อกำหนดการห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบด้วยวิธีการต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นการจุใจให้บริโภค หรือเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ง่ายขึ้น เช่น การขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การแสดงราคากลิตภัณฑ์ยาสูบณ จุดขายในลักษณะจุใจให้บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นต้น

(๗) กำหนดการห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในสถานที่ต่างๆ เช่น วัด สถานบริการสาธารณสุข สถานศึกษา สวนสาธารณะ เป็นต้น

(๘) กำหนดห้ามการโฆษณาและสื่อสารการตลาดผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น ห้ามการแสดงชื่อเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ยาสูบในสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ การประมวลผล หรือการแสดงแข่งขัน เป็นต้น

(๙) กำหนดห้ามผลิต นำเข้า หรือขายสิ่งเสี่ยงเสี่ยงแบบผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(๑๐) กำหนดห้ามผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้แทนจำหน่าย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ ดำเนินกิจกรรมในลักษณะให้การอุปถัมภ์ หรือการสร้างความรับผิดชอบของธุรกิจต่อสังคม

(๑๑) กำหนดห้ามการเผยแพร่กิจกรรมหรือข่าวสารที่เป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้แทนจำหน่าย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(๑๒) กำหนดห้ามแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ สถานที่ขายปลีก

(๑๓) กำหนดการห้ามแบ่งขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(๑๔) กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบต้องจัดส่งรายงานประจำปีให้คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและมาตรการสำคัญ

(๑๕) กำหนดสภาพและลักษณะของ “เขตปลอดบุหรี่” และ “เขตสูบบุหรี่” ให้มีความชัดเจน เพื่อให้การตีความกฎหมายถูกต้องตรงตามเจตนาหมายของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๑๖) กำหนด ...

๑๖) กำหนดให้เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบสถานที่สาธารณสุข มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้งเตือน ควบคุมดูแลหรือห้ามปราบไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่

๑๗) เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น มีอำนาจในการยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์ยาสูบ ถ่ายภาพ บันทึกเสียง ออกใบสั่ง เป็นต้น

๑๘) เพิ่มอัตราโทษให้สูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๔.๒ กระทรวงสาธารณสุข ขออภัยยังการเสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการคุณวิชาแล้ว ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี คำสั่งและข้อสั่งการในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ การดำเนินการขอจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กระทรวง สาธารณสุข ได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเสนอร่างกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้กับประเทศสมาชิก โดยจัดทำคำชี้แจง ประกอบคำขอจัดตั้งส่วนราชการซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อบริบท การกิจในฐานะหน่วยงานศูนย์กลางของประเทศไทยในการดำเนินนโยบาย มาตรการและการบังคับใช้กฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมการบริโภคยาสูบ รวมทั้งเป็นหน่วยงานรองรับการดำเนินงานตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ในฐานะรัฐภาคีตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (WHO-Framework Convention on Tobacco Control) เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นชอบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๔.๒.๒ กระทรวงสาธารณสุข จัดทำแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาซึ่ง อาศัยอำนาจตามร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการดำเนินการตาม มติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๔.๒.๓ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณามาตรฐานการคุณภาพและมาตรฐานการคุณภาพของยาสูบ ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และจัดให้มี การประชุมคณะกรรมการรวมทั้งสิ้น ๓ ครั้ง เพื่อจัดทำมาตรฐานและแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกร ชาวไร่ยาสูบกรณีที่อาจได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ , ๕ และ ๖

๔.๒.๔ กระทรวงสาธารณสุขได้นำข้อร้องเรียนจากสมาคมชาวไร่ยาสูบบ่มเองเชียงใหม่ และสมาคมการค้ายาสูบไทย ซึ่งอาจเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มาพิจารณาด้วยความ ละเอียดรอดคอบแล้ว ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๔ เรื่องการรับฟังความคิดเห็นของเอกชน ตลอดจนนักวิชาการ และได้เรียนเชิญตัวแทนเกษตรกรชาวไร่ยาสูบบ่มเองเชียงใหม่ และสมาคมการค้ายาสูบไทย เข้าร่วมหารือ และให้ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว พบว่า ข้อร้องเรียนบางส่วนเป็นข้อกังวลที่อยู่นอกเหนือ บทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... เช่น ปัญหาการรับซื้อใบยาสูบของโรงงานยาสูบ จากเกษตรกรมีปริมาณลดลง และบัญหาส่วนแบ่งการตลาดของบุหรี่ซึ่งก่อผลกระทบต่างประเทศเพิ่มขึ้นจนส่งผล

กระทบท่อส่วนแบ่งการตลาดของบุหรี่ซิกาแรตที่ผลิตในประเทศไทย ซึ่งใช้ใบยาสูบของเกษตรกรเป็นวัตถุดิบ ทั้งนี้ ในส่วนข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการปรับแก้ให้มีความชัดเจนเหมาะสม และมีสภาพบังคับที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

#### ๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุขเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังต่อไปนี้

๔.๑ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกាខาระพิจารณาแล้ว และส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเพื่อเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๔.๒ รับทราบผลการดำเนินการขอจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ขึ้นเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

๔.๓ รับทราบแผนการจัดทำกฎหมายลำดับร่องและกรอบระยะเวลาซึ่งอาทัยอ่อนตามร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ปิยะสกล สาริกากุล

(นายปิยะสกล สาริกากุล)  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค  
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ  
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๙๗๖๔  
โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๘๗๐๗